

ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele sdružení Calla • Číslo 128 • Vychází 23. února 2014

Milí čtenáři,

v uplynulém týdnu nám po jižních Čechách jezdil Miloš Zeman. Zanechal nám svou stopu v Ďáblíku v rubrice Zelená perla. Ale teď bych se spíše zmínil o jiném jeho otisku, na nějž se také byl podívat. Miloš Zeman ještě jako premiér protlačil dokončení prvních dvou bloků Temelína s odůvodněním potřeby jejich proudu. No, realita dala za pravdu nám – všechna elektřina, co ji oba jihočeské reaktory vyrobí a ještě něco navíc, jde na vývoz. Nyní se historie a stejně falešná argumentace opakuje při snaze rozšířit elektrárnu a další dva reaktory.

Zeman ale k překvapení mnohých navrhl zrušit probíhající tendr a vypsát nový tak, aby se do hry zase vrátila francouzská Areva. Tedy firma, která staví již mnoho let zpožděné a výrazně prodražené reaktory ve finské Olkiluotto a francouzském Flamanville. Se zrušením tendru lze jen souhlasit. Pak by ovšem bylo nejlepší na nové reaktory zapomenout. Tento projekt totiž bude mít citelné negativní dopady na veřejné rozpočty či spotřebitele elektřiny. Je nejvyšší čas začít ho vnímat ne jako příležitost, ale spíše jako riziko pro českou ekonomiku.

Cena dvou reaktorů, každého o výkonu 1200 MW stejných jako v Temelíně, které by mohl postavit Rosatom v Maďarsku, je totiž udávána v součtu na 330 miliard korun. V případě dvou reaktorů EPR od AREVY o výkonu 1 600 MW pro britský Hinkley Point C je vládou udávaná cena 460 miliard Kč. Taková investice bude mít výrazný dopad na snížení příjmů státního rozpočtu z dividend společnosti ČEZ a daně ze zisku. Navíc se při cenách, které panují na evropském trhu s elektřinou, nemůže vrátit. Potvrzuje to i ČEZ a hledá způsoby, jak získat vládní garance na úkor veřejných rozpočtů nebo spotřebitele elektřiny.

Návrh státní energetické koncepce počítá s potřebou elektřiny z nových reaktorů výrazně později, než se až doposud uvádělo: nejdříve v roce 2030 a i poté se má většina vyvážet. Ukazuje se ale, že i tato bilance silně nadhodnocuje budoucí spotřebu energie, protože růst hospodářství v dalších letech o 4 až 5 % ročně je prostě nereálný. Koncepce se navíc zcela nedostatečně zabývá úsporami energie a energetickou účinností.

Rozhodnutí o stavbě reaktorů bude ovlivňovat českou společnost po dlouhé desítky let, aniž je postaveno na seriózních faktech. Tak velký projekt je samozřejmě svůdný pro politiky, protože posiluje jejich moc na náš úkor. Dovolíme jim to? Calla se i v letošním roce bude snažit předkládat alternativy, jak se lze obejít bez drahých a nebezpečných jaderných elektráren. Už teď si třebas můžete dát do diáře 29. duben, kdy v Praze proběhne mezinárodní konference zaměřená na ekonomiku jádra.

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Bisoni na Šumavě předvedli, jak mohou být nebezpeční	str. 3-5
Ministr Brabec má na stole návrh na zrušení národního parku	str. 5-6
Brabecovi fanatici	str. 9-10
Karbofuran na jihu Čech opět zabíjel	str. 15-16
Čmeláci přece neštípou	str. 17
Pozvánky na akce	str. 20-23

Přelomový soudní rozsudek: Občanská blokáda kácení na Šumavě byla oprávněnou poslední možností, jak zabránit úřední zvlí

Občanská blokáda, která v létě 2011 bránila kácení vzácného horského lesa na Ptačím potoce v srdci NP Šumava, byla pokojná, oprávněná a naprosto v souladu se zákonem, zatímco policejní zásah proti ní byl protiprávní, stejně jako samotné kácení. To je závěr právě zveřejněného přelomového rozsudku Krajského soudu v Plzni, jenž na celé čáře rehabilitoval občany, kteří vlastními těly bránili po tři týdny nezákoně těžbě. Soudní rozsudek legitimizující nenásilnou akci občanské neposlušnosti jako oprávněný krajní prostředek obrany veřejného zájmu dosud nemá v ČR obdoby.

Rozsudek uvádí, že blokáda byla opodstatněná: „*Občanská sdružení na ochranu přírody byla... zcela zbaven[a] možnosti chránit zájmy ochrany a přírody v době před přistoupením k těžbě dřeva. Za této situace se nelze vůbec divit tomu, že jako poslední možnost, jak zabránit zvlí správních orgánů, bylo zvoleno vyhlášení blokády nezákoně těžby.*“ Soud také znovu potvrdil, že kácení stromů v divokých horských lesích u Ptačího potoka bylo nezákoně. Navíc rozsudek říká, že policie dokonce nezákonou těžbu kryla: „*Odpůrce [policie] musel nebo alespoň měl vědět, že svým zákrokem poskytuje ochranu nezákoně těžbě na území národního parku, a to v demokratickém právním státě tím nejhorším možným způsobem, násilným zásahem proti demonstrantům.*“ Soud zdůvodňuje, proč bylo kácení nelegální: „*Správa NP a CHKO Šumava přistoupila k těžbě dřeva, aniž by disponovala jakýmkoli shora uvedeným souhlasem, výjimkou či hodnocením. Těžba dřeva prováděná Správou NP a CHKO Šumava tak byla nezákoná.*“

Po ombudsmanovi, České inspekci životního prostředí a ministerstvu životního prostředí to nyní potvrdil i soud. Ředitel NP Jiří Mánek (ODS) za stejný verdikt ministerstva životního prostředí podal na své nadřízené na podzim žalobu. Dříve také spolu se svým mluvčím lhal novinářům, že soud naopak potvrdil zákonnost těžby.

Soud v rozsudku silně kritizuje policii, že nezákonost kácení organizovaného správou NP ignorovala: „*...s ohledem na konkrétně formulované výhrady aktivistů ... nebylo posouzení zákonnosti prováděné těžby nic složitého. Postačovalo k tomu nahlédnutí do zákona o ochraně přírody a krajiny a dotaz na Správu NP a CHKO Šumava, zda disponuje příslušným souhlasem, výjimkami či hodnocením.*“ Hnutí DUHA přitom už před zahájením těžby správu NP před poškozením vzácné přírody několikrát varovalo a upozorňovalo na její nezákonost. Vedení parku si bylo protizákonnosti vědomo.

Legitimitu blokády soud potvrzuje a obsáhle dokládá s odkazy na české i mezinárodní právo: „*Podle čl. 35 Listiny základních práv a svobod má každý právo na příznivé životní prostředí... Při výkonu svých práv*

nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody...Ochrana přírody...se [podle platného zákona] uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení...Skutečnost, že ochrana životního prostředí je věcí veřejnou, vyplývá i z preambule Ústavy ČR... Účast občanů bude díky jejich významu mnohem intenzivnější na území národních parků než kdekoli jinde. Cíl blokády tak byl zcela v souladu s cílem sledovaným zákonem o právu shromažďovacím.“

Blokáda měla za cíl ochránit 280 hektarů přirozených horských a podmáčených smrčín v

bezzásahovém území v oblasti Modravských slatí, kde žijí vzácné druhy zvířat jako rysy, tetřevi či horské sovy a turisté tu obdivují prastarý, divoký les. Vedení NP se díky násilným policejním zásahům proti ochráncům přírody podařilo vykácet 32 hektarů lesa za cenu velkých ekologických i ekonomických škod. Rozsudek k tomu uvádí: „Z odpůrcem [policí] předložených map ...vyplývá, že těžba dřeva probíhala na celkem 9 těžebních lokalitách o různé velikosti v rozmezí odhadem více než jednoho až méně než pěti fotbalových hřišť..., nalézajících se v oblasti o rozloze cca 3,37 km².“ Bez blokády by ovšem škoda na pralese byla daleko větší.

„Soud konstatoval, že kácení bylo ilegální. Sám jsem na policii podával několik oznámení na nezákonnost kácení - marně. Výsledkem je přes třicet hektarů holin v unikátních porostech podmáčených smrčín u Ptačího potoka v srdci národního parku. Škody způsobené pachatelem jsou veliké, ale bez blokády by byly pravděpodobně mnohem větší,“ komentoval rozhodnutí soudu mluvčí blokády a předkladatel žaloby Mojmír Vlašín ze sdružení Veronica.

„Rozsudek se dá vyložit jako poskytnutí soudní ochrany nejen shromáždění občanů, ale i vyjádření občanské neposlušnosti. Blokáda totiž byla poslední a opodstatněnou možností, jak zabránit poškozování právem chráněné hodnoty, kterou je životní prostředí. Velmi si vážím soudců, kteří se nejen po právu zastali občanů proti svévoli státní moci, ale zpracovali i velmi kvalitní a dobře odůvodněný rozsudek. Takový přístup soudů je bohužel stále spíše výjimkou. Rozsudek bude použitelný pro policii pro podobné budoucí případy,“ uvedla Zuzana Candigliota z Ligy lidských práv, která Mojmíra Vlašína u soudu zastupovala.

„Rozhodnutí soudu je obrovským zadostiučiněním jak pro Hnutí DUHA, tak pro stovky lidí z celé republiky, kteří na blokádu přijeli a postavili se velmi odvážně nejen za přírodu, ale za zdravé fungování společnosti, proti korupci a mafiánským praktikám. Ředitel parku Jiří Mánek z ODS, který tehdy z pozice prvního náměstka nezákonnou těžbu naplánoval, a krajský policejní ředitel Jaromír Kníže, jenž na základě politické objednávky zásahy proti blokádě řídil, by měli sami rezignovat,“ řekl Jaromír Bláha z Hnutí DUHA.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Jiří Řehounek

Bisoni na Šumavě předvedli, jak mohou být nebezpeční

Zavrženíhodné ovlivňování veřejného mínění předvedla na Šumavě PR agentura Bison&Rose, kterou si šumavský park najal, aby lépe manipuloval veřejným míněním ve prospěch nezákonných postupů ředitelů Stráského a Mánka. (Jak to postupně potvrdil ombudsman, inspekce životního prostředí, ministerstvo životního prostředí a naposledy i soud). Stát tak vlastně platil za překračování vlastních zákonů.

Podívejme se na postupy této renomované (a také ne levné) agentury na http://www.bisonrose.cz/cs/pripadove_studie. Tam pod titulkem Boj s kůrovcem najdete, co sama agentura o své činnosti uvedla. A je to silná káva! Bisoni si samozřejmě svojí údajnou úspěšností snaží udělat dobrou reklamu a jejich tvrzení zcela neodpovídají realitě, nicméně není pochyb, že veřejnost částečně ovlivnili. Čtenář se na jejich stránkách třeba dozví, jaký cíl měla PR akce „Kůrovcová kalamita

tisíciletí“. Tímto nesmyslným tvrzením dokázali Stráský a Mánek ohlupovat veřejnost až do doby, než se zcela prokázalo, že žádná taková kalamita neexistuje a ani existovat nemůže. (Už proto ne, že tak staré záznamy o šumavských kalamitách neexistují).

Bisoni také slovy „*Stráský ...musel přiznat nezákonnost postupu*“ vlastně potvrzují, že Stráský o nasazování jedovatých chemikálií lhal. A právě podobná nepravdivá prohlášení nebo činy obou ředitelů byly vlastně největší brzdou úspěšnosti agentury. Rozhodně to platí o etapě, kterou agentura nazvala „NP čelil vnitřní nejednotě“. Ve skutečnosti to bylo období, kdy Stráský na likvidaci zásadových odborníků nasadil bývalého estébáka, kterého sice musel pod tlakem veřejného mínění propustit, ale vytipované neservilní odborníky přesto vyházel.

Zajímavá je bezpochyby kapitola „*NP čelil nepřátelství vědců*“. Ve skutečnosti to bylo tak, že se naprostý laik Stráský, chtěl-li prosadit svoje osobně pojaté zejména turistické cíle, potřeboval zbavit odporujících vědců hlavně z parkové rady. Zredukoval proto radu natolik, že z vědců, na jejichž stanoviscích byl vlastně park budován, v ní téměř nikdo nezbyl. Pak následovala mediální masáž, která měla za úkol z přírodovědců udělat ziskuchtivé, účelově argumentující obludy, které o přírodě nemají ponětí. Nepřímým následkem ale byl dost zoufalý nápad sehnat „odborníka“, který by zpochybnil citlivost tetřevů k rušivým vlivům. V Česku nikoho takového nenašli a tak park nechal vypracovat rádoby odborný posudek, podle něhož se častým vyrušováním stávají tetřevi odolnější, a proto je klidně možné rušit je těžbou a rozvojem turistiky i v nejpřísnějších klidových zónách. Tím ze sebe vedení parku udělalo trapné šašky a jeho věrohodnosti to neprospělo.

Za zvlášť smutné považují tvrzení agentury, která „*po dobu spolupráce tvořila, editovala a distribuovala tiskové zprávy a autorské články*“. Přeloženo do čtenářského jazyka dostávala řada českých novinářů bezpracně hotové materiály, které stačilo přepísovat do novin. O těch z „žurnalistů“, kteří neměli ani nejmenší snahu těmto PR článkům dodat alespoň zdání objektivnosti, nelze samozřejmě říci nic pochvalného. Agentura ovšem správně odhadla, jak někteří „novináři“ pracují. Tady se ukázal hlavní rozdíl od doby, kdy novináři psali o zlatotěžářských aktivitách TVX Bohemia Důlní v Kašperských Horách. Tehdy totiž agentura Burson-Marsteller (do jejíhož mezinárodního impéria dnes Bison&Rose náleží) dostala na frak, protože většina novinářů tehdy zřejmě nebyla až tak líná, jako v současnosti.

Ale hlavně je třeba citovat agenturu, že „*při aktivistické blokádě na Modravsku odstartovala další fáze, postavená na místních obyvatelích, kteří protestovali proti cizímu vměšování do lokálních problémů*“. Nedávný soudní rozsudek, pravíci, že občanská blokáda nezákonného kácení na Šumavě byla oprávněná, soudnému čtenáři mnohé napoví. Z pohledu rozsudku je jasné, že agentura (podobně jako policie) působila vlastně v rozporu se zákonem, ačkoli by nebylo složité zjistit, co zákonné je. Navíc je zřejmé, že těžařská lobby za spolupráce s vedením parku a agenturou tehdy zneužily známého odporu českého člověka k

takzvaným „náplavám“, tedy lidem, kteří v místě (na Šumavě) trvale nebydlí. Za až neuvěřitelné koordinace místního tisku, vedení některých obcí, vedení parku i bývalých ministrů se podařilo vyhecovat místní obyvatele až k trestným činům (vyhrožování, napadání, propichování pneumatik), které policie nedokázala vyšetřit.

Co tím vším chci říci. Pokud jde o NPŠ, měl by zveřejnit, kolik za mediální podporu své problematické činnosti z daní poplatníků na úkor přírody zaplatil. Ale hlavně tvrdím, že příklad Šumavy ukazuje, jak lze profesionálními metodami velmi účinně ovlivňovat veřejné mínění, které může vést k absurdním, ba i

nezákonným událostem. Nedokážu odlišit, co prezentovala agentura a co bylo výsledkem práce PR a tiskového oddělení parku. Jako bývalý novinář si ale velmi dobře uvědomuji, jak významně je veřejnost masírována profesionály, kteří dokáží její názory naprosto zdeformovat. Bůh naši sotvademokratickou společnost chraň před vyhlašování podobně velmi snadno zmanipulovatelných referend.

Václav Bouda, psáno pro [Blog.respekt.cz](http://blog.respekt.cz), další články autora: <http://boudavaclav.blog.respekt.ihned.cz>

Ministr Brabec má na stole návrh na zrušení národního parku

Co nedokázal bývalý ministr Chalupa zákonem, to jeho ředitel Mánek zkouší bez něj. Čerstvému ministru Richardu Brabcovi (ANO), který prohlašuje ochranu Šumavy za povinnost a cíl své první pracovní cesty, leží na stole horký brambor – Plán péče o Národní park Šumava, který ve skutečnosti obsahuje návrh na jeho zrušení. Ministerstvu životního prostředí jej ke schválení předložil ředitel NP Jiří Mánek (ODS).

„Plán péče“, jenž bude po schválení pro správu parku závazný, výslovně vyřazuje Šumavu z kategorie mezinárodně uznávaných parků. Razantně seškrtává nejcennější území ponechané divoké přírodě ze současných 30 % na pouhých 22%. Navrhuje také, aby Šumava byla přiřazena péčí o území mezi chráněné krajinné oblasti, nikoli národní parky. „Plán péče“ z dílny ODS kopíruje části neúspěšného návrhu zákona bývalého ministra Tomáše Chalupy – namísto péče o vzácnou divočinu otevírá Šumavu těžbařským firmám a developerům.

Ředitel Mánek navrhuje pustit dřevorubce do nejcennějších částí Šumavy, které jsou tamními perlami – například do horského pralesa na Smrčině, unikátního kaňonu Křemelné či oblasti kolem Ptačího potoka v Modravských slatích, již chránily před kácením stovky lidí při občanské blokadě. Mánekův plán péče obsahuje i nejspornější projekty, jako je koridor pro lanovku a sjezdovku na Hraničnick, kde žijí tetřevi a rysí.

Nejkřiklavějším bodem „plánu péče“ je však návrh na vyřazení Šumavy ze seznamu mezinárodně uznávaných národních parků. Ředitel Mánek chce přeřadit Šumavu z kategorie II (národní parky) do kategorie IV (tzv. chráněná území se speciální péčí). Tato zásadní změna neodpovídá unikátním hodnotám parku a rezignuje na ochranu velkých částí přírody bez zásahu člověka.

Ředitel Mánek nepřekvapil – tento záměr avizoval vzápětí po nástupu do funkce. Podle Hnutí DUHA jím chce oslabit silnou mezinárodní pozici národního parku před diskusí o novém zákonu. Přitom podle Světového svazu ochrany přírody IUCN je Šumava významnou součástí světového přírodního dědictví a jeho představitelé dali už dřív jasně najevo, že návrhy ODS vedou k likvidaci parku.

Vyškrtnutím ze seznamu uznávaných národních parků by Šumava přišla o prestiž a také o mezinárodní značku, která přitahuje turisty. I nejhlasitější šumavský starosta Antonín Schubert před několika lety varoval, že vyřazení Šumavy z mezinárodně uznávaných národních parků by bylo „velice krátkozraké rozhodnutí“. Také šumavské obce při zakládání národního parku v roce 1991 mimo jiné uvedly: „Požadujeme, aby NPŠ byl parkem evropského významu, splňoval podmínky IUCN pro národní parky... Přijetím tohoto rozhodnutí podmiňujeme vytvoření NP na našich územích“.

Návrh „plánu péče“ také snižuje a prodlužuje oproti předchozímu plánu cílovou rozlohu první zóny z 50 % v roce 2030 na pouhých 35 % až v roce 2059, což neodpovídá podmínkám v národních parcích

okolních evropských zemí, kde jádrové zóny tvoří minimálně polovinu území. Dokument obsahuje celou řadu dalších omylů, které jsou v rozporu s posláním národních parků. Týkají se zejména péče o lesy, ale i o šumavskou krajinu. Tvrzení ředitele Mánka, že zvětšuje rozlohu I. zóny, je zavádějící, ve skutečnosti tak činí jen na papíře. Před jeho nástupem bylo chráněno jako divočina 30% šumavského území (první zóna a část druhé), kdežto návrh „plánu péče“ snižuje tento podíl na pouhých 22%.

Vědci a Hnutí DUHA navrhuje, aby zachovalá vzácná příroda byla chráněna a pouze divoké přírodě a turistům byla ponechána polovina parku. Druhá polovina by měla být určena pro šetrné lesní hospodaření a rozumný rozvoj obcí. Návrh vychází z nezávislého, podrobného mapování dochované přírody, které stát nechal přichystat pro vyhlášení evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Zabezpečí ochranu šumavské krajiny před developery i ničivým kácením a zároveň umožní turistiku i rozvoj obcí.

Ekonomické zájmy šumavských obcí jsou naprosto v souladu se zájmy ochrany divočiny, jak nedávno doložila nová socioekonomická studie britských expertů. Podle ní kvalitnější ochrana divoké přírody, rozšíření bezzásahových území a rozvoj turistiky zaměřené na divokou přírodu podpoří místní ekonomický rozvoj, zatímco prosazování developerských projektů na úkor vzácné přírody vyvolá jen krátkodobé zisky, z nichž navíc nebudou profitovat obce a místní obyvatelé.

Plán péče je výchozím odborným dokumentem ochrany přírody a běžně uniká pozornosti politiků i médií. Je podkladem pro plánování na území oblasti a pro správu parku je závazný. Obsahuje stávající i plánovanou zonaci, ochranný režim jednotlivých částí národního parku, podmínky péče o les, chráněné rostliny a zvířata i pro rozvoj turistiky.

„Ministra Brabce čeká na stole před jeho první cestou na Šumavu pořádně horký brambor: Ředitel národního parku Mánek mu poslal ke schválení plán péče, kde ve skutečnosti navrhuje zrušení parku. Škrtná Šumavu ze seznamu mezinárodně uznávaných národních parků a nejcennější přírodní perly, jako je horský prales na Smrčině či kaňon Křemelné, chce vydat dřevorubcům. Ředitel Mánek tímto návrhem, jehož pasáže jsou totožné s předlohou zákona bývalého ministra Chalupy, vyrábí etiketní podvod. Bude-li plán péče v této podobě schválen, udělá z národního parku chráněnou krajinnou oblast, která si název národní park ponechá jen na papíře. Takové zásadní rozhodnutí nemůže udělat ani ředitel, ani rada parku, ve které chybí vědci i ekologické organizace. Národní park chrání národní i mezinárodní bohatství, a proto by musela takovému rozhodnutí předcházet široká diskuse,“ říká Jaromír Bláha z Hnutí DUHA a dodává: „Vyřazením ze seznamu mezinárodně uznávaných národních parků by Šumava přišla nejen o prestiž, ale hlavně o tisíce turistů, kteří sem jezdí za divokou přírodou a nechávají tu peníze. Jak nedávno dokázala nová socioekonomická studie britských vědců, kvalitní ochrana většího území divočiny znamená pro místní obyvatele ekonomický přínos.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Přes 50 profesorů a docentů zabývajících se ochranou přírody žádá ministra Brabce o zachování divočiny v NP Šumava

Ministr Brabec obdržel otevřený dopis žádající ochranu divočiny v NP Šumava, který podepsalo 33 univerzitních profesorů, 24 docentů a další vědci, zabývající se ochranou přírody a biodiverzity. Vědci v něm vyjadřují obavu o osud tohoto největšího českého národního parku, jenž bude ovlivněn především novým zákonem a právě projednávaným plánem péče. Tyto dva dokumenty určí, zda se park otevře ještě více nové výstavbě či nikoli a jak velká bude jádrová zóna, kde budou horské lesy, rašeliniště, řeky a potoky ponechány divoké přírodě.

Vědci zdůrazňují, že odborné nároky na zařazení do jádrové zóny splňuje 52 % území NP Šumava a

ponechání poloviny národního parku přírodě a poloviny pro šetrné hospodaření místních lidí považují za dobrý kompromis. Pokud bude současná vláda nucena z politických důvodů z těchto 52 % ubírat, apelují proto vědci na to, aby se tak stalo pouze v řádně zdůvodněných případech.

Upozorňují, že pokud by v parlamentu prošel zákon o národním parku tak, jak jej navrhla vláda v minulém volebním období, snížila by se ochrana vzácné přírody a Šumava by si nemohla podržet statut národního parku – takový název by sloužil pouze k místnímu použití a nebyl by uznáván mezinárodně. Je třeba dodat, že totéž platí pro plán péče, jenž je právě ve schvalovacím řízení na MŽP.

Shodně s nedávno publikovanou studií prestižní britské firmy EFTEC tedy z dopisu vědců vyplývá, že by Šumava v případě schválení právě projednávaného plánu péče o NP Šumava či minulou vládou navrženého zákona ztratila právě to, čím je celoevropsky unikátní – to nejlepší, co může turistům nabídnout: divokou přírodu a pocit odlehlosti, který při pobytu v ní člověk cítí.

„Dopis jednoznačně ukazuje, že dle mínění nejvýznamnějších českých vědců zabývajících se ochranou přírody a biodiverzity je nezbytné ponechat zhruba polovinu území parku přirozeným procesům. Každé zmenšení této plochy by negativně ovlivnilo místní biodiverzitu a mohlo by způsobit vyhynutí vzácných druhů. Důležité je, že tento názor vědců není žádnou politickou proklamací, ale vyplývá z jejich skutečné znalosti přírodních procesů. Jak ukazuje studie firmy EFTEC, ponechání poloviny parku přírodním procesům přitom pomůže i místním obyvatelům, kteří tak neztratí to nejcennější, co mohou turistům nabídnout: divokou přírodu a pocit odlehlosti při pobytu v ní. Naivní představy místních politiků o spásném rozvoji národního parku stavbami lanovek a omezením velikosti stanovišť ponechaných přírodě k jejímu nerušenému rozvoji by značně poškodily ekonomickou situaci a kvalitu života obyvatel Šumavy. Místní lidé by byli sami proti sobě, pokud by podobné věci připustili,“ řekl Pavel Kindlmann, vedoucí oddělení výzkumu biodiverzity CzechGlobe a profesor ekologie PŘF UK.

„Rozšířit v NP Šumava území divočiny představuje dvojnásobnou výhru: pro šumavskou přírodu i pro místní ekonomiku. Toto řešení zajistí parku unikátní pozici na rostoucím evropském trhu s ekoturismem a prožitkovou turistikou. Naopak scénáře, jež slibují rozvoj Šumavy prostřednictvím velkých developerských projektů a snížením rozlohy divočiny, by poškodily jak přírodu, tak i na ni navázanou turistiku. Příležitost k udržitelnému růstu místní ekonomiky by byla ztracena ve prospěch zisku několika velkých investorů a dočasných pracovních příležitostí,“ dodal Ian Dickie, obchodní ředitel EFTEC.

Tisková zpráva CzechGlobe (Centrum výzkumu globální změny AV ČR)

Dopis vědců včetně signatářů: <http://www.sumavainfo.cz/publicistika-aktuality?id=33057&action=detail>

Napříč politickým spektrem

„Jihočeští poslanci v pondělí zapomněli na stranickou příslušnost a společně podpořili zájmy obyvatel kraje. Chtějí využít upravený návrh zákona o Šumavě...“ psala MF DNES 4. února. A notovali si nejen těžké váhy jihočeské politiky, jako Jiří Zimola (ČSSD), Jan Zahradník (ODS) nebo Vojtěch Filip (KSČM). Přidal se i děkan přírodovědecké fakulty JU František Vácha zvolený na kandidátce TOP 09, který před nedávnem

prohlašoval, že chce přispět k domluvě všech zainteresovaných skupin. Lidovec Jan Bartošek zase na chvíli zapomněl, že s komunisty se nemluví, a usmíval se na společné fotografii hned vedle soudruha Filipa, který neopomněl podotknout, že „nemá smysl zahodit tu práci, kterou na něm (zákoně) mnozí odvedli. To už by bylo mrhání časem všech.“ Jan Zahradník pak zcela přesně pojmenoval, že upravený návrh je „kompromisem ministerstva, správy parku, obcí a podnikatelů“ a varoval, že „pokud budeme tento kompromis nabourávat, tak si začneme hrát s ohněm.“

Tolik tedy zástupci Národní fronty v České národní radě, tedy, ehm, demokraticky zvolených stran v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (nějak mi ta první část věty záhadně vlezla do klávesnice a nejde mi smazat ☺). Osobně nemám pochybnosti o tom, že minimálně zájmy některých obyvatel kraje tito odborníci na slovo vzatí podpořili. Politickou shodu „napříč politickým spektrem“ nám jistě neopomenou připomínat šéfové Správy NP Šumava nebo starostové některých šumavských obcí. Také zájmy šumavských developerů hájí zástupci lidu dostatečně.

Průzkumy veřejného mínění ale ukazují, že většinový názor veřejnosti je výrazně odlišný. Např. agentura Factum Invenio zjistila, že 71% občanů je proti výstavbě nových lanovek a sjezdovek na Šumavě, zatímco podporu jim vyjádřilo pouhých 16% (průzkum zadalo Hnutí DUHA). Agentura STEM zase zjistila, že skoro tři čtvrtiny Jihočechů by daly přednost ochraně přírody před dalšími rozvojovými projekty (průzkum byl zadán MŽP). Navzdory tomu se lanovka na Hraničnický rozkrajující šumavskou první zónu trvale uhnízdila nejen v bujných představách jihočeských politiků, ale i ve všelijakých plánech a koncepcích.

Všem politikům, kteří se zúčastnili onoho společného rokování a fotografování, bychom měli stále připomínat, jak vypadá ochrana přírody v národních parcích vyspělých zemí a jakou koncepci péče o Šumavu podporují renomovaní odborníci. Měli bychom je upozorňovat, že Správa NP Šumava pod vedením Jana Stráského a Jiřího Mánka soustavně porušuje zákony a platí za to pokuty ze státního. Měli bychom jim poslat k prostudování rozsudky, které ukazují diletantství vedení správy a označují kácení na Ptačím potoce i následný policejní zásah za protizákonný. Nedělám si iluze, že by ideologické klapky z očí sňali pánové Zimola, Jandák, Zahradník nebo Filip. Některé poslanecké případy ale snad ještě nejsou úplně ztracené.

Jihočeští poslanci se však na setkání nezabývali jen Šumavou. Shodli i v jiných věcech. Například chtějí podpořit urychlenou výstavbu dálnice D3. Podle dopravní sektorové strategie bude tato dálnice dokončena „nejpozději v roce 2035“. Zbývá tedy ještě naděje, že v prosazování zákona o Šumavě budou jihočeští politici stejně úspěšní, jako u „dé trojky“.

Jiří Řehounek

NKÚ: Náklady MŽP na poradenské, konzultační a právní služby vzrostly za dva roky o 100 procent

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) se zaměřil na hospodaření ministerstva životního prostředí v letech 2010 až 2012. Zkontroloval nakládání s finančními prostředky a s majetkem za 133,6 mil. korun. Kontroloři zjistili, že náklady MŽP na konzultační, poradenské a právní služby v kontrolovaném období rostly z 23,3

mil. v roce 2010 na 34,8 mil. v roce 2011 až na téměř 48 mil. korun v roce 2012. V letech 2011 a 2012 například ministerstvo zaplatilo dvěma externím poradcům 848 tis. korun za mediální služby. A to přesto, že ke konci roku 2012 disponovaly odbor kabinetu ministra a odbor tiskový a marketingu celkem dvaceti pěti zaměstnanci. V roce 2011 zase MŽP zaplatilo 240 tis. korun za právní služby externí společnosti, jejíž hodinové sazby se pohybovaly od 5 878 korun do 12 747 korun. MŽP přitom nepředložilo žádné dokumenty, které by dokládaly splnění objednávky.

Kontroloři se zabývali i mzdovými náklady a vývojem počtu pracovních míst, kterých je na MŽP řádově kolem šesti stovek. Zjistili, že ministerstvo v letech 2010 až 2012 ukončilo pracovní poměr s 427 zaměstnanci a za odstupné vyplatilo celkem 18,4 mil. korun. Ve stejném období přitom 318 zaměstnanců přijalo. V těchto letech zároveň výrazně vzrostl počet dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. MŽP jich uzavřelo celkem 346 a vyplatilo za ně odměny ve výši téměř 18 mil. korun. Náklady na odměny za tzv. práci na dohodu přitom meziročně markantně rostly – například mezi lety 2011 a 2012 o 90 procent. V některých případech šlo přitom o běžnou administrativní práci, kterou mohlo ministerstvo zabezpečit vlastními zaměstnanci.

Kontroloři zjistili, že ministerstvo se chovalo neehospodárně. Nakoupilo například 73 fotorámečků za 113 tis. korun. Jejich cena se pohybovala od 592 korun do 14 760 korun za kus. V době kontroly přitom sloužilo svému účelu jen šest z nich, 64 rámečků bylo ve skladě a tři se zaměstnancům ministerstva nepodařily dohledat. NKÚ zkontroloval i náklady na společenské akce organizované ministerstvem. Kontroloři zjistili, že MŽP v roce 2010 například zaplatilo téměř 2 mil. korun za vánoční besídky pro děti v Praze a Ostravě. Ve smlouvách ani fakturách přitom není položkový rozpis toho, za co ministerstvo peníze vyplatilo. Kontroloři odhalili i další nedostatky, např. ve smlouvách o pronájmu nebytových prostor v sídle MŽP nebo v účetnictví a inventarizaci. Ve třech případech za celkem 4 mil. korun kontroloři konstatovali, že došlo k porušení rozpočtové kázně. Oznámili je proto příslušnému finančnímu úřadu.

Tisková zpráva NKÚ (redakčně kráceno)

Brabčovi fanatici

„Na rozdíl od ochránců přírody, fanatici mají ekologii jako náboženství. Neposlouchají argumenty a nejsou ochotní k žádnému kompromisu. Myslí si, že všichni, kdo chtějí něco vyrábět nebo stavět silnice, jsou škůdci životního prostředí. Někteří navíc mají bohužel ochranu životního prostředí spíš jako podnikatelský záměr,“ prohlásil v rozhovoru pro MF DNES nový ministr životního prostředí Richard Brabec. Navázal tak na tradici, s níž se k neziskovému sektoru vyjadřuje střední proud české politiky už

léta. Možná je načase, aby politici začali jmenovat. Obvykle totiž touto obecnou kritikou skončí, i když výjimky se najdou. Takový senátor Jirsa si servítky nebere a ekoteroristických spolků vám vyjmenuje na počkání hned několik (Calla má tu čest se mezi ně počítat na čelném místě).

V neziskovkách se pohybují od začátku 90. let, mám do jejich fungování docela slušný vhléd a znám v nich spoustu lidí. Bohužel však nemohu sloužit žádným příkladem člověka, na něhož by páně ministrův popis opravdu seděl. Nezaznamenal jsem, že bychom někoho označovali za „škůdce“ (ten termín sám o sobě je poněkud

biologicky nesmyslný), ale určitě trváme na tom, aby výrobci plnili limity znečištění, aby stát ony limity nezměkčoval, aby stavitelé dopravních cest dodržovali zákony. Ve všech třech případech to dá čím dál větší „fušku“, bez argumentů a kompromisů se to neobejde a zbohatnout se na tom nedá.

Neziskovky se postavily ke jmenování pana Brabce překvapivě neutrálně. I když poukázaly na evidentní střet zájmů, který snad nemůže být větší, vesměs nechávají ministři dobu hájení a prohlašují, že si počkají na jeho konkrétní kroky. A hned přispěchali kritici, kteří viní ochránce životního prostředí z přílišné mírnosti, když v podtextu je samozřejmě cítit: Co za to asi dostali slíbeno. Ale běda, kdyby se do nového ministra pořádně opřeli a dali mu co proto kvůli jeho chemicko – manažerské minulosti. Titíž kritici by je obratem obvinili s přílišné radikálnosti (a v podtextu by bylo cítit, že asi nebylo slíbeno dost).

Výrok pana Brabce bychom měli číst spíše jako povinné slohové cvičení, které nikoho konkrétního neurazí a každý v něm uvidí, co vidět chce. Asi jako kdybych já prohlásil: Na rozdíl od slušných podnikatelů, fanatici mají chemický průmysl jako náboženství. Neposlouchají argumenty a nejsou ochotní k žádnému kompromisu. Myslí si, že všichni, kdo chtějí chránit životní prostředí, jsou škůdci naší ekonomiky. A VŠICHNI navíc mají bohužel výrobu chemikálií jako podnikatelský záměr.

Jiří Řehounek

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2014

„Intenzivně jsem se zabýval kůrovcem, absolvoval jsem sedmikilometrovou túru na Plešné jezero tam a zpátky a bylo to horší než z helikoptéry. Jsem rád, že je nové vedení parku. To předchází v čele s panem Krejčím přesunulo pramen Vltavy, pomocí plošiny a pily přepůlili kmeny, aby si turisté mysleli, že je to věc polomu, v noci pilně vysazovali stromky a říkali, že probíhá přirozené ozelenění. Jako Potěmkinovy vesnice.“

"Doufám, že Evropská unie přehodnotí svůj postoj. Doufám, že naivní víra a trochu pubertální víra v obnovitelné zdroje se časem vytratí," dodal.

Miloš Zeman, prezident České republiky, Českobudějovický deník, 17. 2. 2014

O relativnosti, Temelínu a tunelu bez světla na konci

Některé důležité informace, které se k nám dostávají, vyvolávají údiv, některé pobouření, některé další zkoumání a některým prostě nevěříme. Některé způsobí změnu našeho náhledu nebo myšlení. Některé prohloubí naše přesvědčení nebo nás utvrdí v tom, co jsme již delší dobu tušili, ale scházela nám k tomu relevantní data. Tyhle všechny efekty mohla pro většinu návštěvníků mít a měla další beseda z cyklu Zelené otázky – „Potřebujeme další temelínské reaktory?“. Otázka, která pro laika může mít spoustu různých odpovědí. Přesto její zaměření bylo v internetových diskusích před akcí zpochybňováno jakožto vykonstruované a jednostranné. Čirou náhodou nikdo z těchto lidí, kteří mohli reprezentovat tuto domnělou druhou stranu, na akci nedorazil. Nemyslím si, že by jejich obavy byly oprávněné. Spíše byl zasažen jejich dosavadní názor, podporovaný dlouhodobou masáží několika oblíbenými mýty a překroucenými informacemi. To už je víceméně naturelem naší společnosti – s vypětím všech sil uchovávat příjemnou lež, než poznat bolestivou pravdu. Velká škoda pro ně samotné a samozřejmě velké štěstí pro skupiny, které tímto způsobem hájí svůj ekonomický zájem.

S klidným svědomím můžu říci, že odpověď na otázku v názvu akce může být rozdílná pouze v ohledu

na onen zmiňovaný ekonomický zájem nebo na množství informací, které jsme ochotni k tématu shánět. Nejprve k ekonomickému zájmu – pokud nejsme akcionáři ČEZu, jedni ze šťastlivců, kterým dá stavba nových reaktorů práci, nebo prostě někdo, komu tímto procesem spadnou do klína nějaké peníze, měli bychom na otázku odpovědět jednoznačným NE. V [této prezentaci](#) Ing. Edvarda Sequense, který nás besedou provázel, si můžete přečíst čísla a argumenty, které by vás měly přesvědčit. Není v mých silách v tomto článku všechny vypisovat a velká část z nich tvoří důležité dílky skládky. Myslím, že bude stačit jeden příklad za všechny. Výrobní náklady elektřiny z nových bloků by byly přibližně dvojnásobné, než je v současné chvíli obchodovatelná cena silové elektřiny na trhu. Bez politickými silami garantované ceny elektřiny k výstavbě dost možná nedojde. V případě, že tomu bude naopak, zaplatíme v navýšené ceně elektrické energie každoročně minimálně 17 miliard korun. Za 30 let tedy přibližně půl miliardu. A to vše jenom pro posílení exportní síly našeho gigantu ČEZ. Na rozdíl od minulosti už ani není tajemstvím, že energii, kterou mají nové temelínské bloky vyrobit, ve skutečnosti pro naši energetickou budoucnost vůbec nepotřebujeme a ještě asi hezky dlouho potřebovat nebudeme. V tichosti se nám tady připravuje jeden z největších tunelů v historii, před kterým i solární parky na polích blednou v koutě závistí.

A to jsme ještě doposud neuvažovali o věcech dalších. Jaderná energetika je globálně na ústupu, je jedním z nejnákladnějších způsobů získávání energie a i v době největší slávy tvořila pouze 17 % celosvětového energetického mixu. Tudíž o ní nemůžeme uvažovat jako o budoucnosti. Dalším oblíbeným argumentem zastánců jádra je údajná čistota tohoto zdroje. Nemůžeme nic takového tvrdit ve chvíli, kdy naše technologické znalosti z oblasti ukládání vyhořelého paliva sahají jenom ke zlomku doby rozpadu radioaktivních látek a reaktory pro (také ne bezodpadové) využití současného vyhořelého paliva jsou spíše hudbou budoucnosti a velkou neznámou. Přičtíme těžbu a zpracování uranu. Zvláště v případě chemického loužení v podzemí se stává jednou z činností s nejhoršími dopady na životní prostředí. Získávání z jádra není bezemisní, jak je také často mylně interpretováno. Jaderná energetika je se všemi materiálními vstupy z hlediska emisí CO₂ sice lepším zdrojem než fosilní paliva, avšak mezi těmito dvěma odvětvími nemůžeme hledat spojitost ve chvíli, kdy se navzájem neovlivňují – tak, jak jsme se o tom mohli přesvědčit při dostavbě prvních dvou temelínských bloků. Všechny konvenční neobnovitelné způsoby získávání energie jsou vysoce neefektivní z důvodu všech externalit, které ještě doposud nejsou přímo započítávány do oficiálních nákladů, ale jejich dopad na celou společnost je neoddiskutovatelný. Na pováženou je také omezená odpovědnost za škody způsobené případnou jadernou havárií. Tato skutečnost je vyčíslena i českým atomovým zákonem, a to pouze směšným zlomkem potenciální škody, ke které prostě jednou za čas dochází. I když pouze třeba shodou nešťastných okolností, jak jsme toho byli již několikrát v historii svědky.

Řešení této složité problematiky jsou víceméně dvě základní, které by pro největší šanci na úspěch měly jít ruku v ruce. Tím prvním jsou bezesporu energetické úspory. Ty mají i v rámci ČR obrovský potenciál, na druhou stranu troskotají na nedostatku vůle k jejich nastartování větší ekonomickou podporou. Druhým způsobem řešení je masivnější využívání obnovitelných zdrojů energie. V současné době by mohla být – krom jiných - jedním z nejvýznamnějších zdrojů biomasa. Budoucnost je také samozřejmě v efektivnějším využívání slunečního záření. Svým způsobem toto řešení naráží na podobný problém jako energetické úspory.

Obyvatelé České republiky stojí v současné chvíli před důležitým rozhodnutím. Zůstat pod vlivem několika málo mocných subjektů, nebo vykročit jiným směrem a pokusit se

(alespoň z větší části) o nezávislost? Problém to není jistě černobílý, ale domnělá relativnost takového tázaní ztrácí na síle pod tíhou faktů.

Pro zájemce o tuto problematiku odkazuji na web: www.temelin.cz, kde určitě naleznou spoustu přírodních a objektivních informací. Věřím, že se k tématu vrátíme ústy povolanějších v některém z budoucích čísel.

Jan Juráš, psáno pro KOMPOST

Loňský účet: Přes půl miliardy korun denně za dovoz ropy a plynu

Český statistický úřad dnes zveřejnil přehled zahraničního obchodu za rok 2013. Vyplývá z něj, že česká ekonomika loni přišla o 571 milionů korun denně za dovoz plynu a ropy. Roční účet za zemní plyn se vyšplhal na 100 miliard. Účty zaplatí zejména české domácnosti. Podle prognóz Mezinárodní energetické agentury (IEA) stoupne cena zemního plynu o více než 50 %. Nic na tom zásadně nezmění ani těžba břidlicového plynu, jejíž následky jsou navíc ničivé.

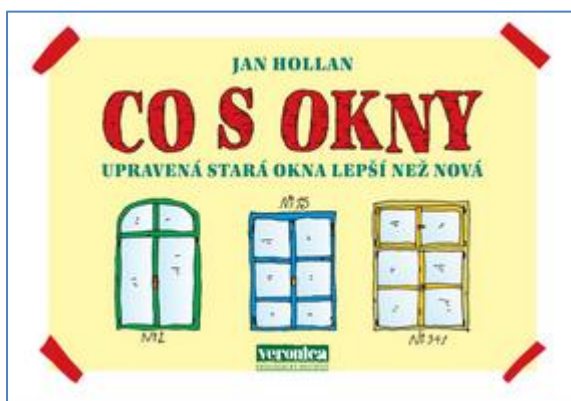
Rodiny ve špatně izolovaných domech, ze kterých uniká teplo, zaplatí i 35 000 korun ročně a nedobrovolně tak financují impérium mocné a neprůhledné ruské státní společnosti Gazprom a bizarní diktaturu v Turkmenistánu. Právě odtud a z Ruska k nám proudí většina plynu. Lidé mají zatím na výběr převážně mezi špinavým uhlím nebo drahým plynem. Vláda Bohuslava Sobotky může zbavit domácnosti i obce volby ze dvou špatných možností. Musí však splnit zatím jen všeobecný slib z koaliční smlouvy a vytvořit jeden ucelený a dlouhodobý program zateplování veřejných a soukromých budov.

Proto Hnutí DUHA a CEE Bankwatch Network spustily akci Energetický supermarket www.energy-super-market.com, kde nabízejí lidem mimořádně velké slevy na nové kotle, solární panely či kompostéry. Prozatím virtuální slevy se mohou stát realitou, získá-li vláda z nových eurofondů deset miliard korun ročně na prospěšné programy směřující k nižší energetické spotřebě a větší nezávislosti domácností. Každý nyní může během pár sekund odeslat online dopis ministrům a potřebnost těchto peněz jim připomenout.

Závislost na ropě, plynu a uhelných dolech však nevyřeší sebelepší program na zateplování budov, pokud zůstane jen u něj. Vláda musí udělat zásadní rozhodnutí a předložit zákon, který stanoví tempo snižování spotřeby fosilních paliv. Právě takový zákon se již osvědčil v Británii a nová vláda se k němu přihlásila v koaliční smlouvě. Opozice s ním souhlasí také.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Edvard Sequens

VYŠLO

„Co s okny – Upravená stará okna lepší než nová“

Okna činí z domů prostory příjemné a zdravé k obývání. Díky nim můžeme na jaře přestat topit, i když je venku ještě chladno. Světlo přicházející za svítání okny přepíná fungování našeho těla z noční fáze na denní. Naopak okny také za zimních nocí odchází ven mnoho tepla, bývají pak nemile chladná, někdy se i rosí. A za letních veder se jimi může interiér velmi přehřát. Nová knížka Ekologického

institutu Veronica „Co s okny – Upravená stará okna lepší než nová“ poradí, jak okna vylepšit.

„Aby okny tolik tepla neunikalo, to se dnes běžně řeší vybouráním starých dvojitých oken a jejich nahrazením jednoduchými okny s dvojsklem. Bohužel je to krok z bláta do louže. Skrze zasklení sice uniká méně tepla, více ale uniká rámy a zdí kolem oken a navíc to není ani ekologické“, říká autor publikace Jan Hollan.

Má-li nové okno sloužit uspokojivě další století, musí jeho zasklení mít alespoň tři vrstvy a být vsazeno až do vnější tlusté tepelné izolace domu. Ještě lépe ale může sloužit staré dvojitě okno, pokud je vylepšíme. Trh nabízí náhradu jednoduchého skla dvojsklem plněným kryptonem, tlustší rámy lze osadit i souvrstvím trojitým. Dalšího zlepšení nočních vlastností lze dosáhnout tím, že se dovnitř okna instaluje těsná roleta z pokovené fólie, ta také poslouží jako obrana před letním sluncem. Staré kastlové okno poté tepelně izoluje lépe než jakékoliv nové. Tyto a další rady najde čtenář podrobně vysvětleny v publikaci.

„V knížce vysvětluji, jaké toky energie okny procházejí a jak je změnit ve svůj prospěch. Popisuji i úpravy oken, které jsou málo známé a nejsou běžně k dostání. Ale navrhuji také doplňky, které na trhu doposud nejsou a měly by být. Dobře vybavená okna mohou eliminovat potřebu zbytečné letní klimatizace,“ pokračuje autor.

„Jan Hollan o fungování oken a jejich úpravách píše již dlouho, ale v takto ucelené formě doposud jeho rady k dispozici nebyly. Uvádí i zcela nové nápady. Věříme, že je někteří šikovní čtenáři vyzkoušejí a podělí se s námi o své zkušenosti. Že budeme moci na internetu zveřejnit příklady, jak se stará okna proměnila v okna dokonalá, místo aby skončila ve spalovně nebo na skládce,“ dodává vedoucí ekologické poradny Petr Ledvina.

Knížku doplnil výmluvnými ilustracemi brněnský výtvarník Rostislav Pospíšil. Publikaci si lze opatřit v Ekologické poradně Veronica, Panská 9, Brno nebo v elektronické podobě (i pdf) na adrese www.veronica.cz/okna.

Tisková zpráva Ekologického institutu Veronica

Skandálně slabý návrh

Skandálně slabý návrh energetické a klimatické politiky do roku 2030 zveřejnila koncem ledna Evropská komise. Dlouho připravovaný dokument obsahuje zcela nedostatečný cíl pro emise skleníkových plynů a velmi nízký cíl pro obnovitelné zdroje. Úplně chybí cíl pro snížení spotřeby energie. Pokud by byl dokument přijat v březnu v této podobě, dojde k zásadnímu zpomalení rozjeté modernizace evropské ekonomiky a EU skončí jako světový lídr v odpovědném přístupu ke změnám klimatu.

Klimatická koalice považuje návrh za nebezpečný ústupek velkým energetickým firmám i zastaralému průmyslu a politické selhání. Evropa by nepřispěla dostatečně k omezení vzrůstu teploty pod 2 stupně, což by znamenalo dalekosáhlé ničivé globální změny - častější sucha, povodně a hurikány i neúrody ohrožující zejména chudé zemědělské komunity na Jihu. Nezvýšíme-li energetickou efektivitu a nebudeme-li přecházet na čisté zdroje, budeme platit čím dál víc za závislost na dovozu stále tenčích zásob ropy a plynu i na špinavých uhelných dolech.

Evropský průmysl zaujímá 40 procent globálního trhu s technologiemi pro obnovitelné zdroje, jednoho z mála, kde porážíme Čínu. Výzkumy ukázaly, že výrobci se soustřeďují do zemí, kde je po příslušných

technologiích vyšší poptávka. Proto je pět milionové Dánsko světovým lídrem ve výrobě větrných elektráren. A proto by zásadní oslabení progresivní energetické politiky slibný trend zpomalilo a EU by zůstala pozadu.

Pro ČR by to byla zvláště špatná zpráva. Většinu elektřiny vyrábíme z uhlí, což se neobejde bez dotací. V ČR tak vznikají externí náklady spalováním uhlí pro spotřebitele a stát ve výši 67 haléřů na 1 kWh veškeré spotřebované elektřiny. Na pomlouvané obnovitelné zdroje je příspěvek přitom menší: jen 49 haléřů.

Jednání však pokračují dál. Německo, Francie, Itálie a další státy, progresivní průmyslové podniky, vědci a ekologické organizace usilují o stanovení tří závazných cílů: pro skleníkové emise, čisté zdroje energie a energetickou efektivitu. 5. února je podpořil Evropský parlament, který ukázal, že návrh Evropské komise, který opomíjí energetickou efektivitu a ostatní dva cíle nastavuje příliš nízké, je nedostatečný. Podle Evropského parlamentu by měly emise do roku 2030 klesnout o minimálně 40 %, energetická efektivita se zvýšit o 40 % a podíl obnovitelných zdrojů navýšit na 30 %.

V březnu se v Bruselu sejdou ministři průmyslu a poté předsedové vlád a rozhodnou o finální podobě energetické a klimatické politiky. Ministr průmyslu Jan Mládek a premiér Sobotka budou moci českou pozici změnit. Dostali by tak program ČSSD a koaliční smlouvě, kde slibují investice do zateplování domů, snižování fosilní závislosti a tedy i emisí skleníkových plynů i čisté zdroje energie pro domácnosti. A k tomu jsou potřeba nejen české zákony, ale také evropské normy.

Tiskovou zprávu klimatické koalice, Greenpeace a Hnutí DUHA upravil Edvard Sequens

Falešná olympiáda na vodě a uhlíku

Probíhající zimní olympiáda v ruském Soči má mnoho rozměrů – vedle politického a sportovního nepochybně i environmentální. Mega-akce, která je údajně nejdražší olympiádou v historii, konaná v subtropickém podnebném pásu a regionu, kde se nachází národní park a který je zařazen na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, má jednoznačně negativní ekologický dopad. Přes proklamace organizátorů, že environmentální vliv her bude minimalizován, je realita, jak už to v Rusku bývá, odlišná.

Nezávislí experti [uvádějí](#), že výstavba sportovišť a související infrastruktury měla nepříznivý dopad na biodiverzitu křehkých a druhově bohatých ekosystémů severního Kavkazu. Části národního parku byly díky olympiádě zcela zničeny, docházelo k ilegálnímu ukládání odpadu, přerušení migračních tras pro druhy jako je hnědý medvěd a k celkovému zhoršení podmínek života pro místní obyvatele. Tlak na přírodu pravděpodobně ještě naroste po ukončení her, díky plánu vybudovat ze Soči globální lyžařské středisko a prvořadou turistickou destinaci. Z tohoto pohledu nelze proto hodnotit rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru o umístění her do tohoto regionu jinak než negativně.

Podívejme se však na rozměr, který je doménou [CI2](#) – uhlíkovou stopu olympijských her. Na oficiálních stránkách her organizátoři [publikují](#) odhad přímých emisí skleníkových plynů souvisejících s olympiádou 250.000 – 360.000 tuny CO₂. Přesnější číslo bude údajně zveřejněno po ukončení her. Pro srovnání – tolik emisí za celý vyprodukuje v České republice město s počtem přibližně 60.000 obyvatel. O tomto čísle můžeme s úspěchem pochybovat – dopad her na klima podhodnocuje přinejmenším o řád.

Uhlíkovou stopu můžeme porovnat s letní olympiádou v Londýně v roce 2012. Obecně platí, že ekologický dopad letních her je nižší než zimních. [Analýza uhlíkové stopy](#) je v případě Britů velmi věrohodná, transparentní a byla zveřejněna již před hrami. Výpočet šel do takových detailů, jako ubytování diváků, letecká doprava funkcionářů na ceremoniál předchozích her v Pekingu či spotřeba sušenek a piva během her. Na rozdíl od ruské olympiády zahrnuje (metodicky správně) i nepřímé emise. Výsledná hodnota uhlíkové stopy – 3,4 milionu tun CO₂ ekv. je proto mnohem věrohodnější.

Ruští organizátoři tvrdí, že Soči jsou první olympiádou, jejíž dopad na klima bude minimalizován, či prakticky vynulován. Má se tak stát díky [partnerství](#) s chemickým gigantem Dow. Tato největší chemická firma světa slibuje snižování emisí skleníkových plynů odpovídající hrám ve třech oblastech – infrastruktura, průmysl a zemědělství. V následující dekádě má realizovat opatření jako jsou úspory energie ve výrobních procesech, zateplování domů v Rusku či ochrana lesů v oblasti Vladivostoku.

V tuto chvíli těžko soudit, zda tyto proklamace budou skutečně naplněny, a zda by Dow nesnižoval emise i bez ohledu na partnerství se Soči – tak jako to v současné době činí většina globálních korporací. Environmentální kredit této firmy býval zoufalý (Dow mj. od roku 1999 vlastní firmu Union Carbide, která se podílela na katastrofě v Bhópálu, na jejíž následky zemřelo 25.000 lidí), ale v posledních letech ho společnost hodně vylepšila. Znalost ruské mentality každopádně velí opatrnosti – otevřenost a dodržování dohod a slibů nepatří k jejich nejsilnějším stránkám. Zveřejněné hodnoty uhlíkové stopy, bez uvedení bližších detailů, jak k nim organizátoři her dospěli, budí přinejmenším rozpaky, stejně jako mnoho dalších aspektů putinovských her.

Viktor Třebický, CI2

Karbofuran na jihu Čech opět zabíjel

Hoštice u Volyně se staly dalším místem v jižních Čechách, kde zabíjel prudký nervový jed karbofuran. Jeho obětí se stal kriticky ohrožený orl mořský. V pátek 8. května 2009 byl na hnízdě v CHKO Třeboňsko okroužkován mladý sameček orla mořského. Na konci ledna 2014 byl nalezen mrtvý orl v Hošticích u Volyně na Strakonicku. Kroužek na jeho levé noze prozradil, že jde o téhož ptáka. Na jeho těle nebyly žádné viditelné známky zranění. Pařáty měl však křečovitě sevřené a v nich zbytky hlíny, což je považováno za typický příznak otravy. Nález mrtvého orla byl ohlášen České inspekci životního prostředí. Rozbor Státního veterinárního ústavu pak potvrdil otravu karbofuranem.

Případem mrtvého orla se již zabývá policie, Česká inspekce životního prostředí podá v nejbližší době trestní oznámení na neznámého pachatele. Je totiž jisté, že orla zabila záměrně položená otrávená návnada.

Karbofuran je vysoce toxická látka, která se používala v zemědělství jako insekticid (přípravek pro hubení hmyzu). V Evropské unii se od roku 2008 nesmí používat, prodávat ani skladovat. Mezi lidmi jsou však stále velké zásoby karbofuranu, přestože i za jeho pouhé uchovávání hrozí postih. Traviči pokládají otrávené návnady (kusy masa, mrtvá zvířata, vejce) do přírody, aby se zbavili tzv. „škodné“. Karbofuran však zabíjí bez výběru druhu běžné i ohrožené, divoká zvířata i domácí mazlíčky na procházce.

„Je smutné, že v jižních Čechách nejde o ojedinělý případ. Traviči by si měli uvědomit, že svým počínáním ohrožují nejen volně žijící živočichy včetně ohrožených druhů. Otrávené návnady jsou samozřejmě nebezpečné i pro lidi,“ říká Jiří Řehounek ze sdružení Calla.

„Zákaz trávení zvířat u nás platí už šedesát let. Za celou tu dobu však nebyl usvědčen ani jeden pachatel,“ říká Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO. „Zato otrávených ptáků máme až příliš. Za měsíc a půl od začátku letošního roku víme již o třech otrávených orlech mořských a o několika psech. Policii se dosud nepodařilo vyšetřit ani tak závažné případy, jako otravy desítek vzácných dravců na Litoměřicku.“

Další informace o karbofuranu najdete na www.karbofuran.cz (stránky ČSO s informacemi o problematice trávení karbofuranem, včetně praktických rad, jak poznat otrávenou návnadu či otrávené zvíře a co při nálezu dělat).

Společná tisková zpráva ČSO a Cally

Ptákem roku 2014 je čáp černý a čáp bílý

Česká společnost ornitologická (ČSO) vyhlásila ptákem roku 2014 oba druhy čápů, čápa černého a čápa bílého. Díky své výjimečnosti je čáp bílý prvním druhem, který se stává ptákem roku podruhé – přesně po 20 letech. Kromě toho, že čáp symbolizuje návrat jara, nový život a všeobecné štěstí, přispěla k jeho volbě i skutečnost, že se letos koná již 7. celoevropské sčítání čápů bílých a 3. celostátní sčítání čápů černých.

„Čápi přitahují pozornost tolika lidí, že jsme se poprvé rozhodli ptáka roku zopakovat,“ říká Jiří Flousek, předseda ČSO. „Čáp bílý byl jedním z prvních ptáků roku přesně před 20 lety. Nyní jsme k němu přibrali i jeho méně známého příbuzného, tajemného čápa černého.“

Oba druhy budou ornitologové letos bedlivě sledovat a do sčítání se může zapojit opravdu každý. „Čápa není problém poznat, mláďata na hnízdě také spočítá každý, proto se těšíme na záplavu údajů od pozorovatelů z celého státu,“ říká ředitel ČSO Zdeněk Vermouzek. Vše potřebné bude zveřejněno na speciálním webu o čápech cap.birdlife.cz, který ČSO spustí symbolicky 12. března, na svatého Řehoře. Jde o další z řady projektů občanské vědy, jejímž průkopníkem u nás je právě ČSO.

Přestože nepatří čápi mezi nejohroženější druhy, ukazují nám, jak se svět kolem nás mění. Bílí čápi postupně opouštějí úrodné nížiny zaplavené zemědělskými chemickými přípravky a stěhují se výše do hor, což jim usnadňuje i změna klimatu. Naopak černí čápi se z dříve plachých lesních ptáků, které bylo těžké jen zahlédnout, stávají stále běžnějšími a nezdědka se s nimi setkáme i na potoce uprostřed vesnice.

„Je až s podivem, jak se čápi zvládají vyrovnat se všemi nástrahami, které jim člověk a příroda připravují,“ říká Zdeněk Vermouzek. „V živé paměti máme katastrofální loňskou sezónu, kdy kvůli dlouhotrvajícím deštům uhynula většina mláďat v hnízdech. Mnohem horší následky má ale suché počasí v zimovištích. Pokud vyschnou oázy na jih od Sahary, čápi hynou po stovkách a tisících. Bohužel jsou sucha v Africe poslední dobou stále častější, podobně, jako jsou u nás častější deště a povodně.“ Právě nahlášením údajů o známých hnízdech může opravdu každý pomoci s ochranou čápů na jejich hnízdištích u nás. A protože se čápům u nás docela daří, máme za ně větší zodpovědnost i v rámci Evropy.

Tisková zpráva ČSO (redakčně kráceno)

Čmeláci přece neštípou...

„Lidé se domnívají, že roztomilí chlupatí čmeláčci neštípou. Pravda, žihadlo sice nemají, ale ujišťuji vás, že jejich kousnutí bolí jako čert,“ píše v jedné z nesčetných příloh MF DNES ve svém fejetonu Michaela Marksová Tominová, jinak též novopečená ministryně práce a sociálních věcí. A prozrazuje, že ani jí se nevyhnul jeden z hluboce zakořeněných biologických omylů.

Jak je to doopravdy, by nám měla napovědět už příslušnost čmeláků k čeledi včelovitých. Čmeláci žihadlo pochopitelně mají, a to všechny u nás žijící druhy bez výjimky. Týká se to ovšem jen královen a dělnic, zatímco samečkové žihadlo postrádají. S těmi se však našinec nesetká tak často, i když výjimečné případy setkání se samečkem mohly zavdat příčinu k tvrzení, že čmeláci neštípou.

Samičky používají žihadlo jen při přímém ohrožení nebo proniknutí do hnízda. Z našich druhů jen čmelák rokytový údajně hájí svoje hnízdo v okruhu několika metrů. Naštěstí pro nás tedy čmeláci nechávají žihadlo poměrně v klidu. Rozhodně na to však nelze spoléhat, když je chcete chytit do ruky.

Jiří Řehounek

Račí mor

„Pec pod Čerchovem je malá obec v jižní části chráněné krajinné oblasti Český les. Její obyvatelé se hned na počátku roku stali svědky smutné události, hromadného úhynu raků říčních. V Černém potoce, který obcí protéká, a nedalekém rybníku Mlýneček mohli pozorovat značný počet mrtvých raků různého stáří. Při terénním šetření 13. ledna... bylo při březích rybníku a v asi 700 metrech koryta pod ním napočítáno téměř 250 mrtvých jedinců,“ píše se ve zprávě na webu AOPK ČR.

Račí mor je nebezpečné onemocnění raků, které způsobuje parazit *Aphanomyces astaci* ze skupiny Oomycota (dříve byla řazena k houbám). Masové úhyny raků u nás způsobil už na přelomu 19. a 20. století. Napadá všechny u nás žijící druhy raků, ty nepůvodní (rak signální, rak pruhovaný) jsou však vůči němu odolnější, takže obvykle nehynou a stávají se jeho úspěšnými přenašeči. Parazit je totiž původem ze Severní Ameriky, takže americké druhy měly čas se chorobu adaptovat. Kromě nepůvodních raků mohou být výtrusy parazita přenášeny také s vodou, vodními živočichy nebo i na mokřích předmětech (holinky, oblečení, kola automobilů apod.).

Co dělat, aby se račí mor nešířil? Stručný návod přináší skládačka „Morová rána v našich vodách“ vydaná AOPK ČR, z níž citujeme:

„1) V žádném případě nevypouštějte na jakákoli místa invazní severoamerické druhy raků! Stejně nebezpečný je i únik nebo vylití těchto raků z akvarijního chovu do kanalizace.

2) „Nezachraňujte“ přesunem do jiného potoka naše raky, kteří se zdají být ve špatné kondici nebo hynou. Mohou být nakaženi račím morem, který byste tak mohli zavléct do zdravé populace!

3) Často dezinfikujte rybářskou výstroj (horká voda či Savo + dokonalé vysušení), zvláště pokud se

pohybujete mezi lokalitami s výskytem nepůvodních a našich druhů raků či pokud narazíte na hynoucí raky!

4) Mějte na paměti, že převoz rybích násad i s vodou z kontaminovaných lokalit na místa s výskytem našich raků je vysoce riskantní! Konkrétní informace o rozšíření jednotlivých druhů u nás vám může poskytnout Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK ČR).

5) V případě podezřelého úhynu raků kontaktujte neprodleně zoologa místně příslušného pracoviště AOPK ČR (www.nature.cz).

6) Chtějte se dovědět víc (např. na <http://www.natur.cuni.cz/biologie/ekologie/vyzkum/projekty/raci>) a informujte své známé!“

Celou skládačku o račím moru naleznou zájemci na http://www.nature.cz/publik_syst2/files/skladacka_raci_mor.pdf.

Jiří Řehounek

Pracovní skupina Ekologie obnovy má nový web

Pracovní skupina Ekologie obnovy při katedře botaniky PŘF JU, s níž Calla dlouhodobě spolupracuje, zprovoznila svou novou webovou stránku. Kromě informací o členech pracovní skupiny, jejich projektech a publikační aktivitě na ní naleznete také aktuality, a to včetně nového „náborového letáku“, který bude zajímat zejména studenty se zájmem o obor. Českou verzi webu najdete na <http://restoration-ecology.eu/CZ/>.

Jiří Řehounek

Chalupova vyhláška ohrožuje stromy

Je nelegální, potvrdil ombudsman

Říká se jí „kácecí vyhláška“, platí zhruba půl roku a bude se muset novelizovat. Vyplývá to z dopisu, který zástupce ombudsmana zaslal novému ministrovi životního prostředí Richardu Brabcovi (ANO) a dal tak za pravdu i Arnice. Nevládní organizace Brabce oslovila také a nabídla podrobnou právní argumentaci, které body vyhlášky způsobují největší potíže a komplikují život statisícům majitelů stromů, ale i úřadům. Už dříve se Arnika obracela na ex-ministra Chalupu (ODS), který problematickou vyhlášku vydal, i na jeho nástupce ex-ministra Podivínskému, avšak marně. Řada odborníků je přesvědčena, že [je vyhláška v rozporu se zákonem a část je pravděpodobně i protiústavní](#).

„Vyhláška umožnila libovolné kácení stromů v takzvaných zahradách. Zahrada ovšem není v zákoně nijak definována, a v praxi tak může docházet ke kácení hodnotných stromů zejména ve městech a obcích, kde mají nenahraditelný estetický i ekologický význam,“ říká odbornice na ochranu přírody RNDr. Marcela Klemensová z Arniky. „Samozřejmě, když není jasná definice zahrady, může kde kdo pokácet vzrostlé stromy a tvářit se, že si myslel, že na to měl právo. Úřady mohou být v takových případech bezmocné,“ dodává Klemensová.

„Obrátil se na nás pan Jiří Sembol ze Staré Bělé na Ostravsku s naléhavou prosbou, abychom zabránili skácení lípy, jejíž stáří odhadoval na 300 let. Byl zcela zoufalý. Když žádal o pomoc starostu, ten se mu vymluvil a nepomohl. Policie na místě nemohla nic dělat, protože nová vyhláška stromy nechrání. Podobné stížnosti registrujeme i z jiných oblastí. I když zcela pomineme estetickou a psychologickou funkci zeleně, musíme novou vyhlášku odsoudit i ze zdravotních důvodů. Čím starší je strom, tím větší listovou plochou disponuje a tím mnohonásobně větší množství prachových částic převede do půdy,“ říká člen Českého svazu ochránců přírody Nová Ostrava Mgr. Petr Polášek.

„Jsme přesvědčeni, že pokusem o definici zahrady šel ministr Chalupa nad rámec zákona o ochraně přírody a krajiny. Takové definice, které ovlivňují majitele nemovitostí, by měly být zakotveny v zákoně, o němž musí hlasovat parlament. Podle našeho názoru je vyhláška protiústavní a musí být zrušena,“ říká právnička Arniky Mgr. Vendula Zahumenská.

Když Arnika se svými podněty neuspěla u ministrů Chalupy ani Podivínského, obrátilo se sdružení na veřejného ochránce práv. Ombudsman má totiž v případě, kdy je vydána vyhláška porušující ústavní principy, možnost iniciovat její zrušení.

„Na podkladě zhodnocení aktuální situace a se zřetelem k doposud shromážděným skutečnostem jsem se rozhodl ve věci využít zvláštního oprávnění ochránce dle § 22 zákona o veřejném ochránci práv („Ochránce je oprávněn doporučit vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu. Doporučení podává úřadu, jehož působnosti se týká, a jde-li o nařízení nebo usnesení vlády nebo zákon, vláde.“). Současně s odesláním tohoto dopisu se tedy obracím na nového ministra životního prostředí se svým již oficiálním doporučením ve smyslu § 22 odst. 1 cit. zákona přistoupit k novelizaci vyhlášky ze strany MŽP. Pro úplnost informace uvádím, že úřad je povinen dle § 22 odst. 2 cit. zákona do 60 dnů sdělit své stanovisko k doporučení ochránce. Vážená paní doktorko, závěrem si dovoluji poděkovat za podnět,“ napsal ombudsman v dopise, který Arnika včera obdržela.

Vyhláška také nechrání takzvané náhradní výsadby, což se podle odborníků stává stále větším problémem v celé republice. Například pokud developer postaví kancelářskou budovu s podmínkou, aby zajistil náhradní výsadbu stromů, bude je moci podle vyhlášky bez jakýchkoli sankcí za pár let vykácet – trvá totiž desítky let, než stromy dosáhnou obvodu 80 centimetrů, některé ho nedosáhnou nikdy. Nevládní organizace proto mimo jiné požadovaly, aby bylo nutné povolení u stromů s obvodem kmene 40 centimetrů a větším.

Tisková zpráva Arniky

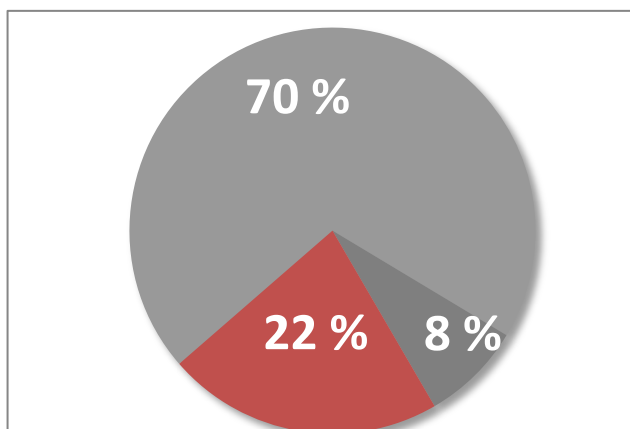
Tato mladá a zdravá lípa padla na základě vyhlášky bez povolení v ulici Bedřicha Smetany v Českých Budějovicích na začátku roku 2014.

GRAF MĚSÍCE

Bourání obcí za účelem rozšiřování uhelných dolů

Většina populace (70 %) Ústeckého kraje je proti bourání obcí kvůli rozšiřování povrchových dolů na hnědé uhlí. 50 % populace Ústeckého kraje je pro úplné zachování limitů, 66-69 % souhlasí s jejich částečným zachováním.

Souhlasíte s bouráním obcí kvůli těžbě?

70 % ne
22 % ano
8 % nevím

Zdroj: IPSOS a Greenpeace ČR

POZVÁNKY NA AKCE

Základní organizace ČSOP ve Strakonících Vás zve na akci

Pro přírodu, bez závazků

v úterý 25. února od 18 hodin
ve Společenském sále Šmidingerovy knihovny na 3. hradním nádvoří strakonického hradu.

Akce by měla přiblížit činnost jediné ekologické organizace na Strakonicku - strakonické Základní organizace Českého svazu ochránců přírody. Cílem bude dokázat, že k ochraně přírody je možné přispět i nepravidelně, bez nutnosti organizování se a postačí trochu času a chuť pomoci.

Podrobnosti: Ing. Jan Juráš, tel.: 721 658 244, mail: jan.juras@knih-st.cz

science ZOOM café

Ryby a jejich vliv na lidské zdraví

Jazz & blues restaurant Modrý dveře v Českých Budějovicích, Biskupská 1
středa 26. 2. 2014 od 16.30

Program:

16:30 – 17:00 ÚVOD

17:00– 17:45 Prezentace 1 – Kvalita a udržitelnost aneb rybolov versus akvakultura

17:45 – 18:00 PŘESTÁVKA

18:00 – 18:45 Prezentace 2 – Omega3kapr pro zdravé srdce

18:45 – 19:30 Diskuze

19:30 – 19:45 ZÁVĚR

Jste to, co jíte, tvrdí známý citát. O prospěšnosti konzumace ryb pochybuje asi málokdo. Popularizační workshop představí návštěvníkům dva vědce, kteří vysvětlí, proč je dobré jíst ryby, a objasní pozitivní účinky rybiho masa na lidský organismus. Vedle toho přiblíží stav současného světového rybolovu a akvakultury a představí „speciálního“ omega3kapa, který byl odchován ve Vodňanech a má díky zvýšeného obsahu omega-3 kyselin blahodárny vliv na lidský organismus. To vše v příjemném prostředí kavárny.

Další informace: <http://www.sciencezoom.cz/aktivity/popularizacni-workshopy/ryby-a-jejich-vliv-na-lidske-zdravi>

Přednáška o dopadech fukušimské havárie na životní prostředí a život lidí

Přednáší **Ing. Ivan Beneš**, místopředseda Českého národního výboru pro omezování následků katastrof
v úterý 4. března 2014 od 18.00 hodin v Horké vaně (Česká ul.7) v Českých Budějovicích

Pořádá Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí. [Plakátek k besedě.](#)

Evropský týden akcí za budoucnost po Černobyli a Fukušimě - besedy s očitou svědkyní havárie v Černobyli

Jihočeské matky pořádají **12. března 2014 v Českých Budějovicích dvě besedy s běloruskou pediatřičkou Sofií Berjozkinovou**. Akce se koná v rámci Evropského týdne akcí za budoucnost po Černobyli a Fukušimě ve spolupráci s německou organizací Internationales Bildungs- und Begegnungswerk (IBB).

První beseda se uskuteční **od 10:00 hodin v k.k. Horká vana, Česká ulice 7**, druhá **od 13:20 hodin na Pedagogické fakultě, Jeronýmova 10, dveře č. 209.**

Sofia Berjozkinová je očitou svědkyní havárie v Černobyli. Třetí den po havárii byla nasazena do černobylské oblasti, aby se po medicínské stránce starala o zde žijící děti a podílela se na organizování evakuace obyvatel. Besedu bude moderovat Václav Vašků, který mnohokrát navštívil tzv. zakázanou zónu Černobyli.

Více o projektu IBB: Německá organizace IBB se sídlem v Dortmundu organizuje Evropský týden akcí za budoucnost po Černobyli a Fukušimě letos již potřetí. Jejimi partnery jsou občanská sdružení a charitativní organizace, které v mnoha evropských městech pořádají besedy a vzpomínkové akce. Letos bude možné se zapojit hned během dvou termínů: v březnu, kdy si připomeneme třetí výročí havárie v jaderné elektrárně Fukušima a v dubnu, kdy uplyne 28 let od havárie v Černobyli. Nejvýznamnějšími událostmi akčního týdne budou besedy s očitými svědky havárií. Očití svědkové jsou lidé, kteří se nějakým způsobem podíleli na likvidaci a sanaci následků havárie v Černobyli. O situaci, jaká panuje tři roky po havárii ve Fukušimě, budou informovat lidé, kteří jsou obeznámeni se situací v postižených oblastech - mají osobní zážitky nebo jsou v kontaktu s těmi, kterých se havárie bezprostředně dotkla.

Více informací: Daniela Magersteinová, e-mail: magersteinova@centrum.cz, telephone: +420 603 532 067

Teologická fakulta Jihočeské univerzity a Pravoslavná akademie Vilémov

vás zvou na výstavu

CÍRKEV A ENERGIE V SOUČASNOSTI

**jejíž vernisáž se bude konat ve čtvrtek 13. března 2014 od 16 hod.
v 1. patře Teologické fakulty v Českých Budějovicích, Kněžská 8**

Výstava prezentuje jednoduchou a srozumitelnou formou aktuální téma obnovitelné zdroje energie a úspory energie. Součástí výstavy jsou vyjádření některých předních náboženských představitelů na toto téma i konkrétní příklady využívání obnovitelných zdrojů energie v církevním prostředí.

Smyslem výstavy je ukázat, že i církve a náboženské společnosti reagují na aktuální „znamení času“ – na výzvu k trvale udržitelnému a spravedlivému způsobu využívání energie.

Výstava bude přístupná veřejnosti od pondělí do pátku v době 7,00-20,00 hod. a v tyto soboty: 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4., 12. 4., 26. 4. od 8,00 do 17,30 hod. až do konce dubna 2014.

Calla a Hnutí DUHA

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelené čtvrtky

Biopaliva: užitek či problémy?

s Mgr. Petrem Patočkou z Analytického centra Glopolis

Do jaké míry mohou kapalná biopaliva nahradit benzín či naftu? Kde končí jejich výhody a začínají problémy? Co přináší produkce biopaliv v rozvojových zemích a jak se na tom podílí politika Evropské unie?

**Ve čtvrtek 20. 3. 2014 od 18:00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice**

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Hnutí DUHA České Budějovice, Dlouhá 134, Kaplice, tel.: 380 311 459, ceskebudejovice@hnutiduha.cz, <http://www.hnutiduha.cz>

Zahrada Rudolfov, ARCHITERIKA z.s. ve spolupráci se sdružením Calla

vás zvou na 18. večer Archklubu

Cohousing: bydlení budoucnosti?

středa 26. 3. 2014 od 18:30h

Infocentrum Měsíčnice, Zahrada Rudolfov, Polní 9, Rudolfov

Besedovat budou Veronika Bešťáková a Veronika Jírová, zakladatelky sdružení COHOUSING CZ v Praze:

- osobní zážitky z návštěvy cohousingů
- snímky a vzorové příklady ze zahraničí
- náměty na zakládání cohousingu u nás...

Co je to cohousing? Blízké sousedské bydlení, spolu-bydlení. Cohousing je druhem komunitního bydlení. Jedná se o vědomě budované sousedské společenství, které klade důraz na hlouběji prožívané mezilidské vztahy a současně zachovává a podporuje osobní nezávislost. Je úsporné, důvtipné, šetří zdroji. Ve světě je již hodně rozšířené... ...a u nás ???

Na besedu se můžete přihlásit na 604 602 972, 731 508 814 nebo na aspektrum@volny.cz, zahrada.rudolfov@gmail.com

Vstupné 150,-Kč

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 10. března 2014. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!